

« کلاردشت »

مطالب بیشتر در:

www.KELARDASHTIHA.blogfa.com

نام کتاب: کلاردشت

کاری از: مهدی صفدری

موضوع کتاب: معرفی شهر توریستی کلاردشت

تابستان 87

فهرست مطالب

مقدمه

موقعیت و وضعیت ارتباطی منطقه ای شهر کلاردشت

تقسیمات کلاردشت

مطالعات دروازه ای شهر کلاردشت

بنگاههای حمل و نقل

سیستم های حمل و نقل دسته جمعی

وضعیت فیزیکی معابر شهر

تقاطع ها

تابلوها و علائم راهنمایی

خیابان های یکطرفه و دوطرفه

پارکینگ و توقفگاه

حجم ترافیک در شبکه معابر شهری

سطح اشباع معابر شهری

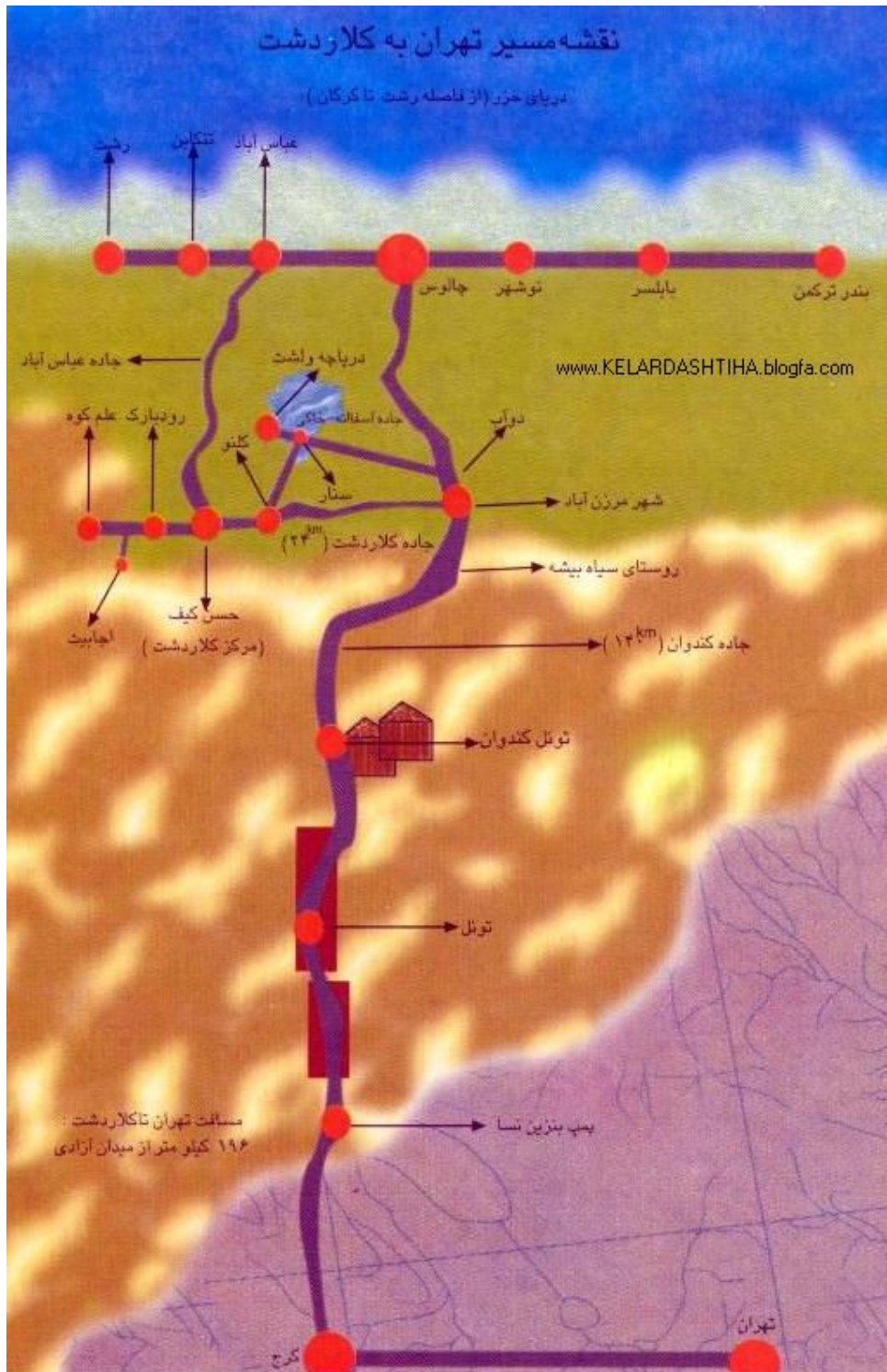
جاذبه های گردشگری (توریستی) کلاردشت

شهرک ها و مناطق مسکونی و مکانهای و ساختمان های

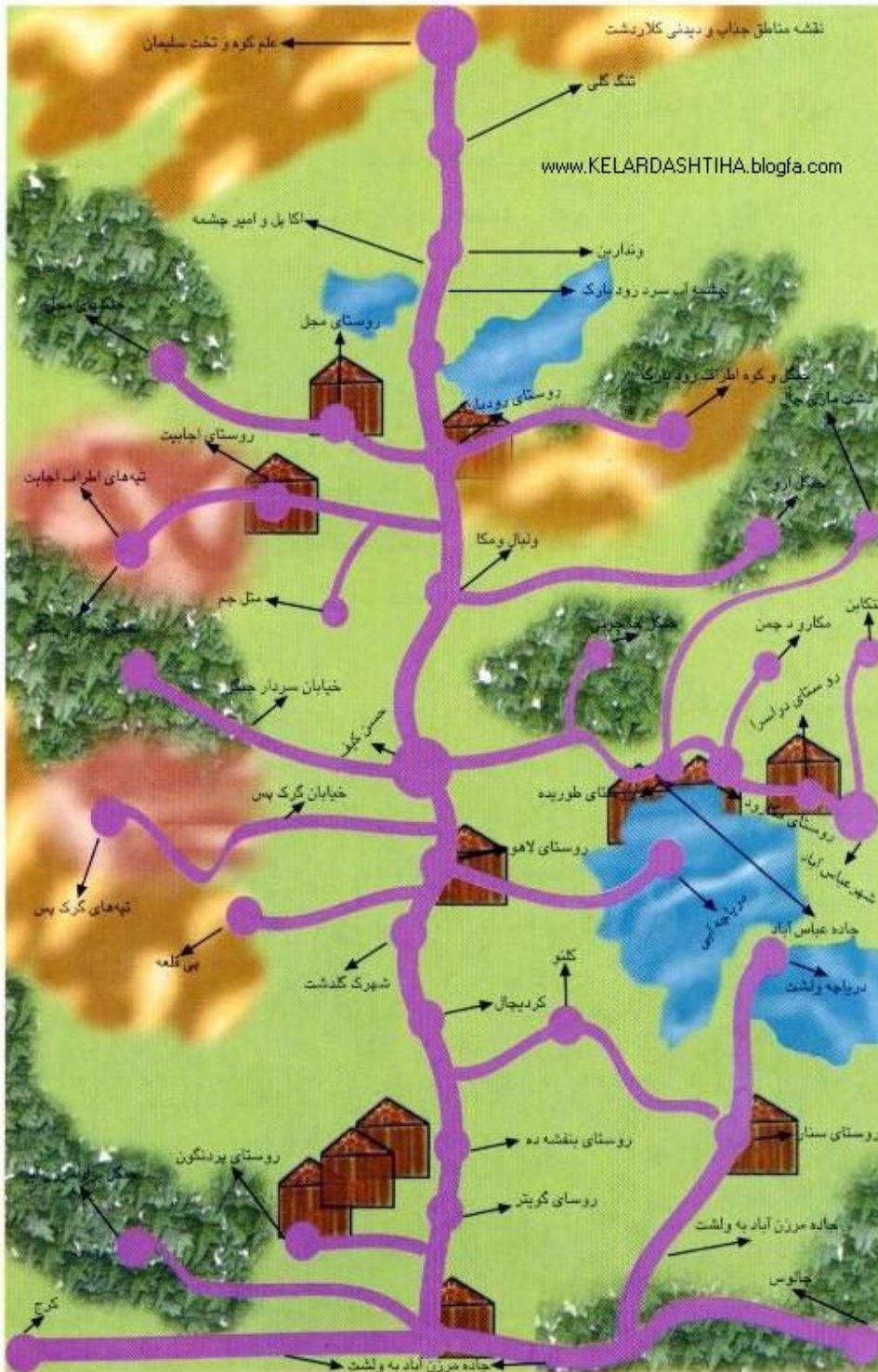
معروف کلاردشت

نقشه هایی پیرامون مطالعه در وضع موجود شهر

مآخذ

نقشه شبکه ارتباطی کلاردشت (طرح وار) 1_

نقشه شبکه ارتباطی کلاردشت (طرح وار) - 2

مقدمه :

کلاردشت منطقه ای است که زیبایی و جاذبه های طبیعی آن طی سالهای اخیر آوازه ای فراگیر یافته است. هر چند کلاردشت پیش از این نیز برای شاهان و شهروندان ایرانی نا شناخته نبود، ولی شهرت و اهمیت آن تا این حد، بی سابقه بوده است.

در مقایسه با این شهرت فراگیر و با توجه به وسعت، جمعیت و اهمیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کلاردشت، تا کنون پژوهش جامعی که به بررسی این مجموعه نا شناخته پردازد، صورت نگرفته است. این موضوع در مورد شهرسازی و فراهم آوردن زمینه ای برای حفظ زیبایی این شهر و توسعه مناسب پتانسیل های موجود در شهر نیز صادق است. کلاردشت توانایی آن را دارد که یکی از بهترین مکانها برای جذب توریست کشور باشد. چرا که کلاردشت به لحاظ جغرافیایی و زمین شناسی، سرزمینی با پدیده های شگفت انگیز و کم نظیر است. وجود دهها قله با بیش از 4000 متر ارتفاع، وجود یخچال های طبیعی متعدد با میلیون ها سال قدمت و پدیده های ژئومورفولوژی دیگر، بیانگر اهمیت این منطقه است.

در قلمرو اقتصاد و جامعه، کلاردشت منطقه ای نمونه و قابل بررسی علمی است، زیرا منطقه ای در حال گذار از یک اقتصاد نسبتاً بسته روستایی و کشاورزی به اقتصاد تجاری و رقابتی جدید است که در این راستا با تنگناها و چالش هایی نیز مواجه است. ضعف و زوال تدریجی نظام معیشتی مبتنی بر زراعت و دامداری، پیامدهای اقتصادی و اجتماعی متعددی را موجب شده است که مسئله اشتغال و بیکاری، واسطه گری زمین و مسکن، مهاجرت و مسائل زیست محیطی از جمله این پدیده ها است. (در قسمت های بعدی بیشتر بررسی می شود) در اینجا یک تصویر و تحلیل کلی از کلاردشت ارائه شده و سپس به طور خاص به نکات مختلفی در باب شهرسازی و پیشنهادهایی برای آینده این شهر بیان خواهد شد.

موقعیت و وضعیت ارتباطی منطقه ای شهر کلاردشت :

بخش کلاردشت در شمال کشور جمهوری اسلامی ایران و مغرب استان مازندران بر دامنه های شمالی توده های کوهستانی تخت سلیمان و علم کوه قرار گرفته است. کلاردشت در 45 کیلومتری جنوب غربی شهر چالوس و در ارتفاع 1300 متری از سطح دریا واقع شده است. این ناحیه بدلیل ارتفاع نسبتاً بلند و فاصله کمی که از دریای خزر دارد از اعتدال نسبی آب و هوا و سرسبزی فوق العاده ای برخوردار است. کلاردشت در 170 کیلومتری شمال غربی تهران واقع شده است که از دو راه فرعی یکی به جاده کندوان (جاده کرج - چالوس) با مسافت 20 کیلومتر از طریق شهر مرزن آباد و دیگری به جاده کناره دریای خزر با مسافت 30 کیلومتر از طریق شهر عباس آباد تنکابن وصل می شود. البته در گذشته قرار بوده است که راه سوم هم ایجاد شود. این راه که از طریق دره رودبارک و تونل هایی که در آن مسیر احداث می شوند کلاردشت را به طالقان قزوین و تهران مرتبط می ساخت.

نقشه ۱- موقعیت کلاردشت در استان مازندران و کشور

موقعیت کلاردشت و تقسیمات آن

کلاردشت به لحاظ موقعیت جغرافیایی در 36 درجه و 29 دقیقه عرض شمالی و 51 درجه و 6 دقیقه طول شرقی واقع شده است.

www.KELARDASHTIHA.blogfa.com

کلاردشت از توابع مهم و خوش آب و هوای شهرستان چالوس بحساب می آید که از جنوب به قله ی تخت سلیمان تا حدود گردنه کندوان و از شمال به دریای خزر و شهر تنکابن ، از شرق به چالوس، نوشهر و کجور و از غرب به قزوین و الموت محدود است. ساختار کوهستانی و جنگلی کلاردشت دارای آب و هوایی معتدل است و به لحاظ آب و هوا ، به علت مسافت 40 کیلو متری با دریای خزر، رطوبت آن بسیار پایین است.

کلاردشت در واقع در دامنه های شمالی رشته کوه البرز مرکزی واقع است. این رشته کوهها در کنار دریای خزر موجب متوقف شدن رطوبت در دامنه های آن گردیده و سبب بارش باران فراوان در این ناحیه از شمال کشور می گردد ولی بخشی از این بارندگی ها در ارتفاعات کلاردشت در مقایسه با دیگر مناطق استان مازندران بسیار سرد تر است. (به طور مثال در بعضی اوقات در تابستان ، بارش برف برخی از دامنه های مرتفع تر را سفید رنگ می سازد - البته در زمستان آن هم امکان دارد یک ماه هم بارشی نداشته باشد).- به این معنا که کلاردشت دارای آب و هوای بسیار متنوعی است و به مزاج بعضی ها می گویند که هر روزه کلاردشت هر چهار فصل را تجربه می کند. صبح تا حدودی سرد ، ظهر بهاری ، عصر تابستانی و غروبی پاییزی.

نمایی زیبا از کلاردشت

www.KELARDASHTIHA.blogfa.com

زمستان کلاردشت

بهار کلاردشت (همان جا)

تقسیمات کلاردشت:

بخش کلاردشت از توابع شهرستان چالوس است. بخش کلاردشت با وسعت و ویژگیهای جغرافیایی و جمعیتی که در این کتاب مورد بررسی قرار گرفته است طبق سرشماری سال 1375 دارای 2 شهر، 3 دهستان و 109 آبادی دارای سکنه بود. شهر کلاردشت با 1513 نفر جمعیت، مرکز اداری و سیاسی بخش کلاردشت است و شهر مرزن آباد دومین شهر این منطقه می باشد.

در این فصل نخست به مراکز و امکانات و تاسیسات شهری کلاردشت و مرزن آباد می پردازیم و پس از آن مجموعه روستاهای منطقه را مورد بررسی اجمالی قرار می دهیم.

شهر کلاردشت:

در مورد شهر کلاردشت مطلب بسیار آمده که در این نوشته مجال پرداختن به آن نیست - البته این اطلاعات تا حدودی با شهرسازی مربوط خواهند بود اما به علت حجم کم، از بیان کامل آنها خودداری کرده و به بیان اندک قانع می شویم.

در مورد روستاهای کلاردشت این نکته را می شود گفت که افزایش جمعیت و توسعه روزافزون ساخت و ساز واحد های مسکونی و تجاری در دشت و بویژه در مسیر راه ارتباطی اصلی کلاردشت، می رود تا از ابتدای لاهو تا انتهای رودبارک را در برگیرد و پیش بینی می شود می شود تمامی محله های این مسیر طی چند سال آینده، کاملاً با یکدیگر در آمیزد. (گسترش کلاردشت در قسمت غربی دره رودبارک و مجل از مسیر سرد آبرود تبعیت کرده است و در قسمت های دیگر به علت شکل شهرسازی گذشته بیشتر به جاده های توجیه شده است و گسترش شهر در حول رودخانه نبوده است.)

محله های شهری (روستاهای دهستان مرکزی)

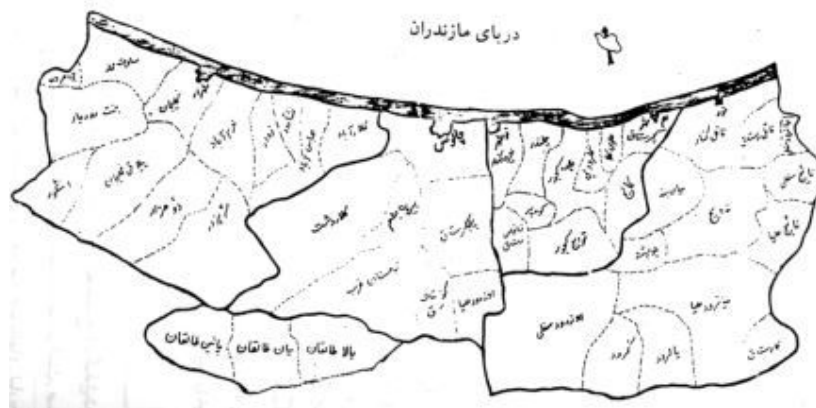
در اینجا که مطلب بسیار است، تنها به ذکر محل ها پرداخته می شود: حسنکیف، رودبارک، مجل، اجابیت، مکا، مکا، ولبال، کردمحله، طویدره، تلوچال، اویجدان، واحد، لش سر، والت، طائب کلا، بازارسر، پیمور، پیشنبور، کردیچال، شکرکوه، کلمه، کوهپر، عثمان کلا، پی قلعه، لاهو، تبرسو و مکارود.

بیرون بشم

از گردنه معروف بشم تا مرزن آباد را شامل می شود و دارای چهره ای تقریباً ناهموار با زمینهایی با شیب تند می باشد و در بین دشت کلاردشت و قسمت مرکزی کلاردشت واقع شده است. در گذشته بیرون بشم خود شامل دو قسمت میان بشم و بیرون بشم بود.

روستاهای بیرون بشم

کلنو، سنار، لرگان، چلاجور، سرکا، سماء، دیمو، لورچال، للهجار، بنفشه ده، شهری، سنگ سرک، گویتز، گوهرکلا، خشکدره، سیرگاه، کلاک، بهکله، گرمابک، برار، پردنگون، گلگاه، یوسف آباد، صدف سرا، شمیرانی آباد(شمر آباد)، ایکان، متکارودبار، میچکار، حریث، آغوزدارین، شهرستان، بلبل کوه، گلامره، کندي سر. و دهستان کوهستان. این مکان ها در نقشه بیشتر مشخص است.

مطالعات دروازه ای شهر کلاردشت:

آمار ترافیک دروازه ای شهر و تردد وسایل نقلیه، متوسط سرنشین و بار مبدأ و مقصد سفرها به علت کمبود ارگان آمار گیری مناسب تنها می توان حدوداً مشخص کرد.

در سال 1375، شهر کلاردشت دارای 1190 خانوار معمولی ساکن با 5124 نفر جمعیت، شامل 2539 نفر مرد و 2585 نفر زن بوده است. اما اکنون (بعد از حدود ده سال) کلاردشت حدود 30000 نفر ساکن هستند که در ایامی که توریست زیادی به کلاردشت بیایند تا 50000 نفر هم افزایش پیدا می کند. و این رقم به این معنا است که کلاردشت فوق العاده دارای پتانسیل های جذب توریست است، ولی باید دید که تا چه حدی در مورد توریست ها اندیشیده شده است.

آمار دقیقی در دست نیست که سالانه چه تعداد مسافر به کلاردشت وارد می شوند اما هر چه هست بیش از وسیع کلاردشت است و باید چاره ای اندیشیده شود. چرا که کلاردشت هنوز یک هتل ندارد. یک یا دو عدد مسافرخانه دارد. البته چند شهرک نیز دارد که این ها نمی تواند جوابگویی سیل مسافران باشد(این شهرک ها در پایان آورده شده اند).

بنگاههای حمل و نقل

کلاردشت شهری است توریستی و دارای صنعتی نیست ، به همین دلیل دارای بناهای بزرگ حمل و نقل نمی باشد. و آن دسته از افراد که مشغول خرید و فروش های مختلف هستند در سطح کوچک خودشان عمل می کنند.

سیستم های حمل و نقل دسته جمعی:

کلاردشت دارای یک ترمینال است که تا چند سال قبل در مرکز شهر بود و مشکلات زیادی را ایجاد می کرد. اما اکنون در خارج از مرکز شهر قرار دارد و می شود گفت که در مکان خوبی است. اشکالی که وارد است حجم بسیار کم استفاده از این شرکت برای انتقال است که در مواقعی به علت کمبود مسافر برمی خورد و مورد دیگر اینکه حجم کوچک این ترمینال برای آینده است. اگر چه برای این زمان می تواند مناسب باشد ، بهتر است برای آینده برنامه ای طراحی شود و زمین بزرگی با امکانات پیش بینی شده ای را فراهم آورند تا در آینده به مشکلات جدی تری برخورد نکنند. (چرا که اگر الآن به این فکر نباشند با رشد روز افزون قیمت زمین ، توان خرید زمین بیشتر برای این کار توسط ارگان مربوطه بسیار ناامید کننده خواند بود.)

وضعیت فیزیکی معابر شهر

راههای کلاردشت اکثراً خود به وجود آمده و بر اساس طرحی از قبل نبوده است. و معابر کم عرض و پر پیچ و خم حاصل این عمل است. برنامه ریزی نکردن برای این حجم زیاد مسافران به احتمال زیاد باعث می شود که با مشکل مواجه شویم. محور های ارتباطی کلاردشت به مناطق و نواحی اطراف آن را باید به دو مقوله راههای قدیم و راههای جدید تفکیک کرد.

راههای قدیم:

از جمله راههای قدیمی کلاردشت می توان از یک راه متروک نام برد که خود دیر زمانی بخشی از جاده های تاریخی عصر شاه عباس اول پادشاه ایران از سلسله صفوی بود. این جاده سنگفرش کلاردشت را به مناطق همجوار پیوند می داد و در اصل از آمل تا تمیجان در رانکون ادامه داشت و در این مسیر حداقل پنج فرسخ از آن جاده در حد فاصل دانیال تا کلاردشت و در میان جنگل احداث شده بود که آثار به جای مانده از آن ، هنوز در جنگلهای اطراف روستای پیشنبور قابل مشاهده است.

راه‌های حد ارتباطی دیگر، چند محور قدیمی بین کلاردشت و طالقان است که روزگاری مسیر رفت و آمد اهالی این دو منطقه و بویژه مسیر مهاجرت طالقانی‌ها به کلاردشت بود.

یکی از این مسیرهای قدیمی پس از گذشتن از شهرک طالقان و عبور از نواحی جویستان، بازرود، گته ده، کراب، سیلی،

پولادکوه، دزدبند و با بوده به کلاردشت منتهی می‌شد. مسیر دیگر راه هزار چم طالقان به کلاردشت بود که از طریق دیزان، طالقان، پراچان، هزار چم و گردنه حصار چال به کلاردشت می‌رسید.

راه قدیمی دیگری که ارتباط کلاردشت به تهران را میسر می‌ساخت، از طریق حاشیه رود چالوس و با گذشتن از روستای طویر نزدیک مرزن آباد، دزبند، پولاد کوه، منارگردان، گیجان، انگوران، گردنه سیلی، شاه چشمه، گردنه ی اسلک، آزاد برو گچسر، به تهران می‌رسید. در این میان یک راه تابستانی شامل چهار منزل مرزن آباد، الامل، شهرستانک و تهران و راه زمستانی شامل هفت منزل طویر، ولی آباد، گچسر، شهرستانک، آهار، اوشان و تهران بود.

و بالاخره مسیری که در گذشته به راه ناصرالدین شاه‌ی معروف بود و یکی از مسیرهای ارتباطی تهران با شمال محسوب می‌شد. این محور در زمان ناصرالدین شاه قاجار احداث گردید و از گردنه کندوان گذشته و پس از فرود آمدن به رودخانه چالوس در حاشیه این رود به شهر چالوس می‌رسید.

امروز قسمتی از جاده ناصرالدین شاه‌ی باقی مانده است و یک قسمت آن شامل دروازه ای سنگی با عرض 3/8 متر و بلندی 4/7 متر با سکویی در بدنه به بلندی 1/1 متر در کوهستان غرب باقی است. در آنجا نوشته ای با این مضمون به چشم می‌خورد: در زمانی در راه صورت اختتام یافت که جناب جلالت مآب عزیزخان، سردارکل قشون ممالک محروسه ایران و جناب انوشیروان اعتماد الدوله حاکم مازندران بوده است. آثاری از کاروانسرای قدیمی بنام (کرم کش) در حاشیه راه ناصرالدین شاه‌ی هم اکنون نیز باقی مانده است.

در گذشته ارتباط کلاردشت با نواحی جنوبی دریای خزر عموماً از مسیر حاشیه رود چالوس بود. این مسیر از کلاردشت شروع می‌شد و پس از گذشتن از پل ذغال و محمد آباد از طریق روستای سینوا به چالوس می‌رسید. این مسیر به (تنگراه) معروف است.

راه دیگر، کلاردشت را از مسیر سرداب‌رود و با عبور از آبادی‌ها و مراتع والت، سرین پل، لجنی، سوت، ورگ دره، کردشت، سوته لارو چالنی به زوات واقع در ابتدای کوهپایه ساحلی نزدیک چالوس مرتبط می‌ساخت.

راههای جدید:

همه آن راههای قدیمی اکنون متروک و کم رفت و آمد شده است و دو محور جدید عمده ترین مسیر های ارتباطی کلاردشت به شمار می رود. این دو محور عبارتند از جاده کلاردشت - مرزن آباد و جاده کلاردشت - عباس آباد.

جاده آسفالتی کلاردشت - مرزن آباد به طول 24 کیلومتر در شرق منطقه امتداد دارد و در شهر مرزن آباد به محور کرج - چالوس می پیوندد. این جاده در امتداد خود پس از 25 کیلومتر در جهت شمال به چالوس می پیوندد. این جاده در سالهای 1318 - 1320 به دستور رضاشاه و به صورت شوسه احداث گردید تا به عنوان مسیر اصلی رفت و آمد و دسترسی شاه و درباریان به کلاردشت و کاخ سلطنتی در این منطقه، مورد استفاده قرار می گرفت.

در مسیر جاده کلاردشت به مرزن آباد بعد از شهر کلاردشت روستاهای لاهو، کردیچال، کلنو، بنفشه ده و گویتز واقع شده اند و چندین روستای دیگر در فاصله های متفاوت از این مسیر اصلی قرار دارند.

محور دیگر یعنی جاده کلاردشت - عباس آباد در شمال شهر کلاردشت واقع است. این جاده به طول 30 کیلومتر راه پر پیچ و خم، پس از عبور از جنگلی زیبا و طبیعی پر جاذبه، به شهر عباس آباد از توابع شهرستان تنکابن منتهی می شود. بخش هایی از ابتدا و انتهای این محور در کلاردشت و عباس آباد به صورت آسفالت می باشد.

در سال 1376 سطح کل معابر و راههای محدوده ی طرح هادی کلاردشت 380000 متر مربع بود که سرانه ای معادل 34/5 متر مربع را در بر می گرفت. در سال فوق همچنین در محور کلاردشت - تهران تعداد 2 دستگاه اتوبوس، در محور کلاردشت - چالوس تعداد 12 مینی بوس 40 دستگاه سواری و در محور کلاردشت - عباس آباد نیز تعداد 3 دستگاه مینی بوس و تعداد 10 دستگاه سواری فعال بوده اند. در شهر کلاردشت نیز جمعاً تعداد 20 دستگاه تاکسی ارایه خدمات حمل و نقل مسافر را بر عهده داشتند. (البته این آمار برای چند سال قبل می باشد؛ به طور مثال اکنون در سال 84 در مسیر چالوس و کلاردشت هیچ مینی بوسی تردد نمی کند و تعداد ماشین های سواری در حدود 100 عدد است - بلکه بیشتر)

در خصوص تاثیر نوع و کیفیت راههای کلاردشت بر اقتصاد این منطقه باید گفت که صعب العبور بودن راهها و فراز و نشیب های تند به همراه زمستانهای سخت منطقه، موجب شده است که محور های ارتباطی کلاردشت نتوانند این منطقه را به نحو شایسته در دسترس سرمایه گذاران بخش های دولتی و خصوصی قرار دهند. فاصله کلاردشت تا مراکز عمده توزیع کالاها از جمله تهران زیاد است و راه ارتباطی آن نیز در مسیر جاده چالوس - کرج به گونه ای است که عبور تریلی های حمل و کالا را نامقدور می سازد و حمل کالا و مواد از دیگر محور ها نیز مقرون به صرفه اقتصادی نمی باشد.

وجود این مسائل و تنگناها در راههای ارتباطی کلاردشت شده است تا منطقه از سرمایه گذاری های صنعتی و ایجاد کارگاهها و کارخانه های

بزرگ و اشتغال زا محروم گردد و همین امر فعالیت‌های صنعتی را در کلاردشت محدود کرده است.

تقاطع‌ها

کلاردشت دارای شهری بسیار پیچیده نیست و مانند شهرهای بزرگ نیست که نشود کاری کرد یا برای بهبودی آن هزینه‌ای غیر قابل پرداخت داشته باشد. نسبتاً کلاردشت شهر کوچک و ساده یا به حساب می‌آید. اما این نکته را نباید فراموش کرد که کمتر شهری مانند کلاردشت در حال توسعه به معنای افزایش ساختمان‌ها است. ایم امر مهمی است و باید به آن دقت شود چرا که اگر همین‌طور ساخت و سازها ادامه پیدا کند این از بزرگترین اسراف‌های منابع طبیعی خواهد بود. کلاردشت تنها دارای یک میدان است که در مرکز شهر یعنی حسن کیف واقع است. و آنچنان مشکلات بزرگی ندارد که گفته شود در فلان تقاطع همیشه فلان مشکل وجود دارد. اما با این طرز پیشرفت اتفاق افتادن چنین امری دور از تصور نیست. در قسمت پیشنهادات بیشتر بحث می‌شود.

تابلوها و علائم راهنمایی

در داخل شهر کلاردشت می‌توان گفت که هنوز از این علائم استفاده نشده. چرا که در کلاردشت هنوز خیابان‌ها خط‌کشی نیست و اگر هم قبلاً شده بعد از چند هفته پاک شده است. جاده‌های کلاردشت برای یک فردی که برای اولین بار به کلاردشت می‌آید بسیار گیج‌کننده خواهد بود و به دلیل اینکه دارای علائم هم نیست باید با سرعتی بسیار کم حرکت کند.

خیابان‌های یکطرفه و دوطرفه

کلاردشت در حال حاضر خیابان‌های یک طرفه ندارد و همگی آنها دوطرفه هستند (البته بعضی از دوطرفه‌های آن در قسمت‌هایی که افراد زمین‌ها را تفکیک کرده یا موارد مشابه، بی‌شبهت به یک طرفه نیستند!)

پارکینگ و توقفگاه

از مواردی که در حال بروز است مشکل پارکینگ است. با این توضیح که :

کلاردشت از نظر اقتصادی دارای منابعی قابل توجه نبوده و نیست و از گذشته هم دامداری و کشاورزی چندان رایج نبود است. اکنون اهالی کلاردشت بسیار به خرید و فروش زمین روی آورده‌اند. بسیاری از اهالی کلاردشت که پس از فروش زمین یا کارهای مربوطه انجام می‌دهند به

نهایتاً (البته می دانیم به طور موقت) دارایی زیادی به دست آوردند و می توان پی برد که نتیجه این عمل در حال حاضر افزایش چند صد در صدی اتومبیل در سطح شهر گردیده و جدیداً قسمت هایی از مرکز شهر برای همین اهالی شهر دچار مشکل ترافیک شده و تردد کند یا تا زمانی متوقف می شود.

حال در تابستان و تعطیلات که مسافران زیادی به کلاردشت می آیند در کل بازار حسن کیف (مرکز شهر کلاردشت) شاید جای پارکی باقی نماند. در نتیجه یکی از کارهای واجب برای کلاردشت در نظر گرفتن پارکینگ های بزرگ و مناسب برای آینده است. در غیر اینصورت با وجود افزایش روز افزون قیمت ها در کلاردشت روز به روز این حلقه برای ، در واقع اهالی کنونی و آیندگان تنگ تر می شود.

در مورد توقف گاهها نیز کلاردشت دچار مشکلی بزرگ است. زیرا اگر چه فضاهایی برای توقف وجود دارد اما با گذشت زمان این ها ساخته شده و از بین می روند و اگر به طور اصولی مکان هایی برای این گروه از مسافران در نظر گرفته نشود باز هم در آینده دچار مشکل خواهیم شد.

حجم ترافیک در شبکه معابر شهری

اکنون در هنگامی که مسافران زیادی به کلاردشت نیامده باشند ، تنها در قسمت هایی در مرکز شهر برای دور زدن و یا پارک مشکل دارند ولی در هنگام ورود مسافران تمامی بازار یکپارچه مشکل است. (عرض کم خیابان اصلی که باقیمانده از زمان ورود ارتش سرخ روسیه است و تا حال هیچ تعریضی نشده است و همچنین نبود پارکینگ در کل شهر می تواند از عوامل این ترافیک باشد)

سطح اشباع معابر شهری

در کلاردشت در طی چند سال تعداد ماشین ها چندین برابر شده است در حال حاضر در اکثر مکان ها دچار مشکل نمی باشد اما این روند رشد و رها کردن این موضوع بسیار برای آینده نگران کننده خواند بود. زیرا کلاردشت غیر طبیعی در حال رشد است.

نمایی از هتل معروف و نیمه کاره جهانگردی

عکسی قدیمی از پل قدیمی و کنونی کلاردشت در زمان ساخت

www.KELARDASHTIHA.blogfa.com

تقویت امکانات توریستی

ما در کلاردشت دریاچه ولشت را داریم در حالی که هیچ امکانات متناسب اسم مشهور خود ندارد(البته ممکن است مربوط به شهر داری مرزن آباد باشد) یا تپه کلار که از آثار ملی ما است را رها کرده اند و به احتمال زیاد قسمت زیادی از این تپه هنوز برای افراد است! از کارهایی که می توانند انجام دهند ایجاد مراکزی برای اطلاع رسانی برای مسافران است. کلاردشت پر است از مکان هایی که با رسیدگی می تواند هم ظاهر شهر را زیبا کند و هم برای شهر داری درآمد داشته باشد. دیگر به ساختمان هایی که قدیمی شده اند و دوباره قصد ساخت و ساز دارند اجازه ترمیم یا باز سازی ندهد. اما می بینیم که به هیچ وجه مخالفتی انجام نگرفته است.

نمایی زیبا از دریاچه ولشت کلاردشت

www.KELARDASHTIHA.blogfa.com

چند نمای زیبا از مرکز شهر کلاردشت (حسن کیف)

البته باید ذکر شود که به تازگی در شهر داری روند مثبت و رو به رشدی در پیش گرفته شده که می توان به جمع آوری زباله ، قرار دادن سطل آشغال در بسیاری از نقاط شهر و بسیاری از کارهای دیگر که لازم است از شهردار محترم شهر کلاردشت و همکارانش به علت افزایش این سطح عملکرد قدردانی کرد. البته به این نکته باید توجه کرد که با این اعمال نمی توان آینده یک شهر را به طور کامل تامین کرد و کارهای بسیار بزرگتر و علمی تری لازم است.

ساخت سینما سالن تئاتر کنفرانس و مراکز عمومی نیز از کارهایی است که برای شهر مفید به نظر می رسد.

از مشکلاتی که بسیار در ظاهر شهر تاثیر بدی گذاشته این است که به خانه ها اجازه داده می شود که در کنار جنگل خانه بسازند. این عمل اشکالات زیادی را ایجاد می کند: یکی اینکه قابلیت دسترسی مردم به جنگل از دست می رود و ... که اگر کل کلاردشت اینطور شود دیگر جایی برای استراحت و یا منظره ای که بتواند چشم نواز باشد باقی نمی ماند و به شهری تبدیل می شود که در داخل دشت که تا لبه های جنگل های انبوه ادامه دارد تنها ساختمان . البته یک چیز بدتر اینکه بسیاری از افراد به داخل جنگل هم می روند و زمین خود را با این کار افزایش می دهند که نظارت ضعیف شهر داری و عملکرد ضعیف آن این مسائل را به طبع ایجاد خواهد کرد.

جاذبه های گردشگری (توریستی) کلاردشت:

کلاردشت به عنوان ناحیه ای مستعد به منظور توسعه فعالیت های ایرانگردی و جهانگردی است:

کلاردشت، بهشت گمشده ی منطقه ای است، کوهستانی با منظره های بسیار زیبا و چشم نواز، محصور بین کوهپایه های مرتفع سلسله جبال البرز، که کنار قله ی سر به فلک کشیده ی علم کوه واقع است. هوای صاف و فرح بخش ، آسمان بی نهایت زیبا و نیلگون، جلوه های جذاب طبیعت کوه و جنگل و ... همه و همه کلاردشت را به غایت زیبا نموده است.

کلاردشت با بهره گیری از سوابق تاریخی، ویژگی های طبیعی و معیشتی خود، توان جهانگردی قابل توجه ای را داراست. آثار و بنا های مذهبی و تاریخی از ادوار مختلف، مستقر و به موازات چشم انداز های طبیعی متنوع کوهستانی در آمیزش و ترکیبی هماهنگ با آب و هوای سرد (معتدل) کوهستانی خزری و ... از مجموعه انگیزه های گوناگون برای دیدار این بهشت نامدار است. افزون بر اینها کلاردشت، با وجود قله مرتفع علم کوه و صخره مشهور خود، نظر بسیاری از ایران گردان ، جهانگردان و کوهنوردان جهان را به خود جلب کرده است.

اما متأسفانه کلاردشت هنوز پس از سالیان دراز از نظر تاسیسات اقامتی و پذیرایی مناسب با هجوم سیل مسافران و مهمانان خصوصاً در فصل تابستان و ایام تعطیل برخوردار نیست، که از نظر مسافران با مشکلات فراوان مواجه اند.

صنعت توریسم ، زمینه ها و موانع

نیک می دانیم که توریسم یکی از روش های رونق اقتصاد منطقه ای و ملی است، بسیاری از ممالک بخش مهمی از درآمدهای ملی را مرهون این بخش از اقتصاد هستند زیرا جهانگردی به لحاظ سهم انکارناپذیر آن در ایجاد اشتغال و تامین ارز و نیز مطلوبیت آن از لحاظ عدم صرف و یا صدور منابع ملی، توجه بسیاری را بخود جلب نموده است. این پدیده به ویژه در ابعاد منطقه ای، تعادل نسبی بین مناطق را از جهت توزیع ثروت ها و در آمد ها بنفع مناطق محرومتر تسهیل می کند.

در ایران ما، وضع به گونه ای دیگر است. سوء مدیریت در این رشته از فعالیت طی سالها، ایران را از میلیارد ها دلار در آمد محروم کرده و فشار بر منابع طبیعی از جمله نفت را موجب شده است. ایران در زمره کشور های پر جاذبه از نظر فرهنگ، باستانشناسی و تاریخ است و جلوه ها و جاذبه های طبیعی آن نیز زبانزد خاص و عام است، اما با وجود این، مرتبت ایران از لحاظ تعداد جهانگردان خارجی وارد شده به کشور، در آمد جهانگردان و بالاخره سهم جهانگردی کشور از جهانگردی بین المللی در ردیف کشور های فقیر جهان قرار گرفته است.

عدم موفقیت ایران در صنعت گردشگری را باید در عوامل زیر جستجو کرد:

- 1- اتکا به درآمدهای حاصل از فروش نفت.
- 2- نارسایی در سیستم تشکیلاتی و سازمانی ارگانهای مسئول گردشگری (توریسم)،
- 3- مشخص و مصوب نبودن هدفها و سیاستهای جهانگردی و ایرانگردی،
- 4- تبلیغات بر ضد ایران در عرصه های بین المللی،
- 5- عدم تطبیق و هماهنگی فرهنگ جهانگردی برخی از کشور ها با فرهنگ و ارزشهای حاکم بر جامعه،
- 6- کمبود امکانات مالی برای توسعه و تجهیز تاسیسات مورد نیاز،
- 7- فقدان کارکنان کارآموده و متخصص در موسسات جهانگردی،
- 8- در اختیار گرفتن تعداد زیادی از تاسیسات جهانگردی توسط ارگانهای مختلف،
- 9- عدم هماهنگی و همکاری سازمانها و ارگانهای دولتی برای بهبود وضع صنعت گردشگری در ایران.

بدیهی است توریسم در کلاردشت نیز تحت تاثیر چنین عواملی در سطح کلان و ملی است و هر بررسی و تحلیلی در این خصوص می بایستی با توجه به چنین ساختارهایی صورت گیرد. عوامل فوق همانطور که در سطح ملی مانع از بهره برداری از توانهای بالقوه در عرصه صنعت گردشگری می شود، در سطح منطقه ای نیز کاستی ها و تنگنانهایی را بر سر راه توسعه و بهره برداری از استعدادهای گردشگری مناطق خاص همچون نوار ساحلی دریای مازندران و منطقه کلاردشت ایجاد می کند.

وجود تنها یک منطقه پرجاذبه همچون کلاردشت در بسیاری از ممالک و مناطق دیگر جهان می تواند نقش یک قطب مهم را در جهانگردی ، تولید اشتغال و درآمد، توزیع متناسب ثروت، ایجاد تعادل در ارتباط شهر و روستا و بالاخره اصلاح الگوی مهاجرت به نفع روستاها ، ایفا می کند. منطقه ای که در یک تجزیه و تحلیل اصولی و تقویم امکانات بالقوه ، قسمتی از ثروت

ملي محسوب مي گردد، حال آنکه اکنون بخش اعظم توانها و استعدادهاي بهره برداري از آن براي رشد و رونق زندگي خود اهالي نيز راكد و بي ثمر است.

اين در حالي است که جاذبه هاي سياحتي و تفريحي کلاردشت، اين دشت زيبا و بي همتا، از قديم در چشم شاهان و شاهزادگان و عموم مردم سرزمين هاي دور و نزديک به گونه اي بي بدیل ، جلوه گري نموده است و آنچه امروز همگان در توصيف زيبايي هاي طبيعت و جاذبه هاي کلاردشت مي گویند، سابقه اي ديرينه دارد و همچنين امر زمينه مناسبي را براي توسعه گردشگري در اين منطقه - بواسطه تحولات سالهاي اخير - و ناكار آمدی بخش صنعت، گردشگري مي تواند يکي از زمينه هاي توسعه و اشتغال منطقه اي به حساب آید.

همانطور که گفته شد ، نخستين ويژگي متناسب براي گسترش صنعت گردشگري در اين منطقه، برخورداري آن از جاذبه هاي طبيعي و سياحتي است که حتي از کشور هاي حاشيه جنوبي خليج فارس به اين منطقه مسافرت مي کنند. مردم کلاردشت نيز هر چند نگران طبيعت زيباي موطن خود و آلودگي محيط زيست هستند، اما در عين حال نمي توانند خرسندي خود را از افزايش نسبي درآمدهاي ناشي از پذيرايي از مسافران و ميهمانان ، پنهان کنند. درآمد سرانه ساکنان بويژه در نواحي شهري، طي سالهاي اخير افزايش يافته و قدرت خريد آنها تقويت شده است. برخي از کارکنان دولت تنها در فصل تابستان، تا چند برابر حقوق سالانه خود، اجاره بهاي منزل دريافت مي کنند و بعضاً ترجيح مي دهند خانه هاي خود را در طول سال خالي نگه دارند تا به اميد درآمد بيشتري در فصل تابستان و موسم آمدن مسافران گرمزده ي تهراني، به ايشان اجاره دهند. در فصل هاي بهار و تابستان تقريباً همه خانه ها در هر درجه اي از کيفيت و تسهيلات اقامتي، پذيراي يک يا چند خانوار مسافر و ميهمان است.

برخي از ديدني هاي کلاردشت

مناطقي همچون کلاردشت با مناظر و چشم اندازهاي طبيعي متنوع، چه در سطح ايران و چه در مقياس جهاني کم نظير است و اين همه شور و نشاطي که زندگي و سياحت در کلاردشت بر مي انگيزد، ناشي از همين جاذبه هاي بي بدیل است. در يک روز گرم تابستان در کلاردشت، تماشاي توده تخت سلیمان با برفهاي انباشته و يخچالهاي طبيعي از يک سو، و جنگل هاي انبوه و مرتفع که دشت و نواحي اطراف آن را احاطه کرده است، از سوي ديگر، و جريان پريچ و خم سردابرو، اين رودخانه وحشي و پرشتاب که در سراسر بستر دشت جاري است، مجموعاً بيننده را به تامل در يکي از زيباترين شاهکارهاي آفرينش فرا مي خواند.

هر نقطه اي از اين زيباي جاودانه جلوه خاص خود را دارد. هر چشم اندازي گويي دريچه اي به چشم اندازها و مناظر فراخ تر و زيباتر است. اين جلوه ها و جاذبه ها چنان است که گويي انسان آنچه را که در توصيف بهشت موعود شنیده است، در اينجا مي بيند و اين همه شکوه و شادابي ناخودآگاه آدمي را به حيرت و کرنش وا مي دارد و چه بسا توصيف اين

همه زیبایی و عظمت در قالب کلمات، از قدر آن بکاهد و بهتر آنکه هر کس خود نظاره گر باشد و بی هیچ شرح و بیانی، در این همه جلوه و جلال اندیشه کند اگر توصیفی شایسته این جلوه ها باشد، بی تردید توصیفی است که سرور اهل سخن، حکیم ابوالقاسم فردوسی درباب خطه مازندران - که بر کلاردشت نیز مشتمل است - سروده است، آنجا که می گوید:

همیشه بر و بومش آباد باد
به کوه اندرون لاله و سنبل است
نه سرد و نه گرم و همیشه بهار
گراژنده آهویه راغ اندرون
همی شاد گردد زبویش روان
همیشه پر از لاله بینی زمین
به کام از دل و جان خود شاد نیست

که مازندران شهر ما یاد باد
که در بوستانش همیشه گل است
هوا خوشگوار و زمین پرنگار
نوازنده بلبل به باغ اندرون
گلاب است گویی به جویش روان
دی و بهمن و آذر و فرودین
کسی کاندر آن بوم آباد نیست

بدیهي است براي هر گردشگري که شیفته جاذبه های طبیعت و فرهنگ کلاردشت است، تماشا و تامل در دیدنی های کلاردشت مغتنم است.

1- توده تخت سلیمان، شامل قله های علم کوه، تخت سلیمان، سیاه کمان و ... که چونان دیواره ای سپید و ستبر درمنتهی الیه رودبارک خودنمایی می کند و شرح ویژگیهای آن در بخش جغرافیا آمده است.
2- یخچال های طبیعی که با میلیون ها سال قدمت، حکایت پایداری و صلابت پدیده های شگفت انگیز طبیعت است. زمزمه آرام جویباران و سرچشمه های سردآبرود در اعماق این توده های یخ شنیدنی است.
3- رودخانه سردآبرود در تمام مسیر خود از قله های مرتفع تا بستر دشت و خارج از آن دیدنی است. آسودن در کنار این رودخانه زلال و تعمش در موسیقی آب، زنگارهای روح را می زدايد و سردآبرود، فرد را با خود به دریای پرموج زندگی پیوند می دهد.
4- دریاچه ولشت، یکی از زیباترین دریاچه های آبی شیرین ایران می باشد که آوازه ای در خور یافته است. ولشت دریاچه ای بر فراز کوهها و تپه ها با کرانه های زیبا و چشم اندازهایی ستودنی است.
5- جاده و جنگل مسیر کلاردشت - عباس آباد که در همه عرصه ها مناظری دلفریب با هوایی پاک و روح فزا به میهمانان و دوستداران طبیعت عرضه می کند.
جنگل های انبوه کلاردشت، رکن اصلی زیبایی هایی است که امروزه زیانزد خاص و عام است. برای تفریح در جنگل کلاردشت، هر یک از دامنه ها جلوه ای منحصر به فرد دارد. از جمله بهترین مناظر را می توان در مسیر جاده کلاردشت - عباس آباد به تماشا نشست. در این وادی، حفظ محیط زیست جنگل، توصیه ای است که هر گردشگر نیک اندیش به خاطر خواهد سپرد.

6- از جمله آثار باستانی مهم کلاردشت تپه معروف کلار است که بقایای شهر و قلعه باستانی کلار می باشد. این تپه در شمار آثار ملی ثبت شده و تا کنون در چند مرحله حفاری های باستان شناسی در آن صورت گرفته

است، تپه باستانی کلار و تپه مجاور آن در جنب محله لاهو و در شرق زمین ورزشی لاهو قرار دارد.

7- از دیگر آثار تاریخی و دیدنی کلاردشت می توان از بقعه امامزاده هادی یا امامزاده حقانی نام برد که یادآور تاریخ و فرهنگ این منطقه است. این بقعه با ستون ها و تزیینات چوبی جالب توجه، در حسنکیف واقع است.

8- کاخ کلاردشت یکی دیگر از آثار تاریخی کلاردشت است که در زمان سلطنت رضا شاه بنا شده و با محوطه ای وسیع و مشجره ، بر فراز تپه زیبایی در محله اجابیت جلوه گری می کند. این قصر تفرجگاه عمومی نیست و برای ورود به آن مجوز خاص لازم است.

9- هتل نیمه ساخته حسنکیف که آن هم در زمان رضاشاه احداث شد و از بناهای تاریخی کلاردشت است که توجه هر بیننده تازه واردی را بخود جلب می کند.

10- متل جم از استراحتگاههای اصلی کلاردشت است که در فضایی متناسب و با کلبه ها و اقامتگاههایی چند برای گردشگران و میهمانان در نظر گرفته شده است.

به این مجموعه باید دو چنار کهنسال در محله ولوال را که قدمتی چند صد ساله دارند، افزود. این دو چنار بواسطه قدمت خود نزد برخی از اهالی از احترام و تقدس برخوردار بوده اند. دو چنار کهنسال از اغلب دامنه های اطراف دشت قابل رویت است.

سایر مناظر و آثار دیدنی کلاردشت عبارتند از :

مراتع و حیات وحش کلاردشت، چشمه های متعدد آب شیرین که در سطح منطقه و در جنگل و دشت یافت می شود، چشمه های آب گرم معدنی ، بقعه امامزاده خلیل و مرزن آباد ، دختر قلعه های متعدد بر فراز قله های حومه کوهستان که دژهای نظامی و تاریخی منطقه به شمار می روند.

منطقه حسن کیف - در عمق عکس به ساخت و ساز تا لبه جنگل
توجه شود.(منطقه سردار جنگل و گرک پس)

هتل نیمه تمام رضاشاه

شهرک ها ویلاها و اماکن و ساختمان های معروف و مهم کلاردشت:

کلاردشت از لحاظ اسکان توریست در خود بسیار ضعیف است و به هیچ وجه به مقدار لازم هتل ها مسافر خانه ها و استراحتگاههای درخور نام خود ندارد. این پتانسیل در کلاردشت وجود دارد که هتل های بزرگ و مجللی در آن احداث کرد که به سازمان ایرانگردی و جهانگردی مربوط می شود.

در زیر با بعضی از شهرک ها آشنا می شویم.

- 1- هتل بین المللی:
در بین راه لاهو و حسن کیف واقع است.
- 2- شهرک نگین : حدود بین حسن کیف و لاهو و در کنار هتل بین المللی واقع است.
- 3- شهرک خلبانان : در قسمت کرد محله در جهت جنوبی که به حسن کیف نزدیک است.
- 4- دهکده دریاچه آبی: جنب تپه کلار و رودخانه سرآبرود
- 5- مجتمع مسکونی کلار (ابتدای شهر کلاردشت)
- 6- شهرک بانک تجارت : (واقع در رودبارک)
- 7- مثل جم : واقع در دو راهی اجابیت.
- 8- شهرک پیشنبور: واقع در بالای تپه پیشنبور
- 9- شهرک طائب کلا: حد فاصل طائب کلا و روستای مکا رود
- 10- هتل سبزینه: واقع در میان جاده کلاردشت - عباس آباد در منطقه ای بسیار زیبا و روح بخش.

نقشه ای پیرامون مطالعه در وضع موجود شهر

مآخذ:

- 1- کلاردشت چون نقش رخ بهشت / علي صلاحی نژاد
- 2- کلاردشت_جغرافیا ، تاریخ ، فرهنگ) / دکتر علي ملکپور
- 3- جاذبه های گردشگری کلاردشت / سید فرهود میرچراغی
- 4- مقدمه ای بر برنامه ریزی شهری / دکتر اسمائیل شیعه
- 5- برخی از پایان نامه های دانشجویان در مورد شهر کلاردشت
- 6- ارگان های مختلف (شهرداری و ...)

www.KELARDASHTIHA.blogfa.com

پایان